Ч. 184. Четвер 6 вересня (24 серпня) 1906. Рік XVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложеним оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Праці в державній раді. — Конституция в Хіні. — З Росиї.

„Narodni Listy“ доносять, що найблизша сесия державної ради розпічне ся сего року скорше, як иншими роками. Насамперед полагоджений має бути в комісиї і в повній палаті виборчий закон, почім перешле ся єго палаті панів. Зараз на початку сесиї предложений буде парляментови буджет на рік 1907. Однак тому, що парлямент не буде міг до кінця с. р. полагодити буджету, буде рівночасно предложена буджетова провізория на першу половину 1907. Державна рада буде радити без перерви до кінця падолиста. В тім часї мають бути скликані делеґациї до Будапешту. Делеґацийна сесия буде тревати три тиждні. З кінцем сего року зберуть ся краєві сойми на кількадневну сесию, почім збере ся ще державна рада в січни 1907, бо є намір, законодатний період вичерпати до послїдних границь. В січни буде державна рада розвязана. Нові вибори будуть розписані імовірно на марець, а то на день 25. марця 1907. Тоді відбудуть ся вибори в цілій Австриї, так щоби нова палата могла зібрати ся з початком цьвітня 1907.

Конституцию в Хінах заповіла цісарева декретом, в якім обіцює надати конституцийну систему правлїня тоді, коли народ стане дозрілим до сего. Бути може, що теперішні сумні події в Персиї, після наданя шахом конституциї, спонукали хіньску цісареву до такого обережного поступованя. Цісарева прирікає насамперед ріжні адміністрацийні реформи, а по введеню їх в житє і коли нарід стане відповідно вихований, щоби зрозумів своє відношенє до правительства, тоді цісар надасть конституцию. Переведенє сего наміру зависить від сего, як скоро нарід дійде до висшого зрозуміня свого відношеня до правительства.

Сими днями появив ся в „Pester Lloyd-ї“ основний виказ висліду сегорічних жнив в Росиї і на основі того висліду доходить сей дневник до того, що сего року настане там страшний голод. Так іменно, випали сего року жнива, що в 27 ґуберніях повний недорід і не лише не зародила ся пшениця, жито, але й барабольї, якими звичайно в голодний рік нарід сяк так ратує ся. Бувало послїдними часами, що в однім другім уїзді, в одній або другій ґубернії не зародило, то всеж таки з инших ґуберній можна було запомогти ся і всеж таки могла Росия вивозити ще збіже за границю. Тепер же, коли в 27. ґуберніях зовсїм нічого не породило, коли по инших ґуберніях наслідком страйків і ворохобні та внутрішного розладу не в пору засіяно, не в пору зібране звезено, а богато або на пни або в копах зогнило, то й инші ґубернії не будуть могли помагати голодуючим, а вже про вивіз заграницю й мови бути не може. Треба отже на сей рік числити ся з голодом грізнійшим як коли небудь перед тим, а відома річ, що голод не є добрим дорадником і доводить голодуючих до розпуки. Тимто задля голоду іменно можна побоювати ся дуже сюмних наслїдків. Щож думає росийске правительство, щоби запобігти тим грізним наслїдкам страшного голоду? Ото недавно пущено по дневниках вість, що росийске міністерство скарбу думає 600 міліонів рублїв зложених в державнім банку, передати приватній спілці, щоби тим забезпечити правильний обіг гроша в царстві. Се очевидно було пущено в сьвіт, щоби сяк так піднести кредит Росиї заграницею, однако голодуючим то не поможе. Друга знов вість, яка недавно появила ся в дневниках, запевняла, що цар поручив міністерству скарбу випустити 50 міліонів рублів в 4%-ій ренті, що має бути обернене виключно на підмогу голодуючим. На 27 ґуберній загрожених страшним голодом 50 міліонів рублїв не зарадить зовсім лихови, наколи ще й се возмемо під розвагу, що чимало з тих рублїв розкотить ся по дорозї, поки не пе-

---

8)

Чіле

єго жителї і єго богатства.

Після Л. Дарапского, дра Д. Діля, Е. Кона і др. зладив К. Вербенко.

(Дальше).

Позаяк чілїйсна салїтра єсть одним із найважнїйших навозів і длятого має для господарів велике значінє, а крім того грає ще й в промислї велику ролю, то розкажемо тут трохи обширнїйше, як єї в Чіле добувають і звідки она там взяла ся в так великій масї.

В торговли появляє ся салїтра в видї брудно білих кришталиків, що мають питомий собі запах, який походить від занечищеня, і солонаво холодящий смак. Але тота торговельна салїтра то вже очищений добуток, а там, де єї видобудуть просто з землї виглядає она инакше, як би якийсь мінерал, котрий по іспаньски називають „калїче“, а по нашому треба би сказати „нечиста або сира салїтра“. Того калїче є три сорти: перша найлїпша, що має в собі 40—50 прц. чистої соди, друга, середна, що має 30—40 прц. і трета, послїдна, що має 17 до 30 прц. чистої; тої, що має менше як 17% нинї не добувають, але колись прийде й на ню черга, коли не стане лїпшої. Кажуть, що сирої соди стане ще на 20—25 лїт, після инших ще на 30—40 лїт, але остаточно таки она вичерпає ся, а тодї прийде черга й на тоту, котра нинї не має ніякої вартости.

Сира сода має всїляку краску почавши від білої як сніг аж до сїрої як земля. В сїм послїднім случаю она таки змішана з землею. Але й тота зовсїм біла, хоч яснїйша від торговельної, не має в собі більше як 50 прц.; на прочих 50 прц. складають ся сіль, сїркокислий потас, йодокислий потас, вапно і инші творива.

Поклади сирої салїтри виступають лиш рідко де на верх а по найбільшій части вкривають їх верстви з иньшого материялу звичайно на пів до трох метрів грубі. Салїтрові поля бувають звичайно вкриті зверха верствою піску змішаного з ґіпсом і сю верству називають „чукка“. Під піском лежить верства злїпняка, рід скали злїпленої з глини, кременя, порфіру і инших каменів, а сю верству називають „костра“. Під сею верствою лежить трета, в котрій знаходить ся сіль, маґнезия і инша мішанина. Ся верства виглядає так, як би замерзла земля і длятого названо єї замерзляком або по іспаньски „конґельо“. Аж під тим конґельо лежить калїче а під сею верствою єсть ще верства глини.

В той спосіб уложені найбільші салїтрові поля в провінциї Тарапака, в глубинї краю поза портовими містами Пізаґва і Ікіке. В полудневих сторонах єсть трохи инакше; там вода сполокала по части висше положені і старші поля салїтрові і нанесла салїтру в низше положені жолоби і ями. Там вода випарувала а салїтра осїла на сподї і так поробили ся згадані вже попереду саляри.

А тепер придивім ся, як добувають то „калїче“ і як вирабляють з него салїтру. Щоби добути ся до салїтрової верстви, треба насамперед розсадити горішні. В горішних верствах вертять дїри, вкладають в них набої і підпалюють; набій мусить о скілько можна як найдальше зрушити і розсадити верхну покриву і длятого уживають пороху, котрий слабо горить, а котрий роблять в зарядах дотичних копалень. По спаленю набою, розгортають і запрятують розбитий материял горішних верстов а відтак беруть ся до калїче. Тяжкими молотами на довгих держаках вбивають в калїче сталеві клини і зелїзні дручки з острими сталевими кінцями і так розлупують єго. Лиш немногі копальнї можуть сирий материял набирати на зелїзничі ваґони і вивозити єго до фабрики, по найбільшій части уживають до того сильно збудованих візків на двох колесах, до котрих запрягають мулів. Перед набиранєм материялу на вози розбивають ще великі груди на дрібні кусники за помочию тяжких молотів або й динамітом.

У фабрицї важать відтак кождий віз а зважений материял зсипають на купу перед машини, що єго розмелюють так роздроблене калїче, котре мусить переходити через валки, обертані парою, сипле ся відтак в лїйковаті вози, в котрих перевозять єго на шинах понад кітли, в котрих має розварювати ся.

Кітли до вареня мають у всїляких фабриках всїляку величину і форму і їх огрівають парою. В той спосіб добувають з калїче весь той материял, який розпускає ся у водї а відтак через кристалїзацию відїляють салїтру від прочих солий. Насамперед спливає горяча розпущена мішанина жолібцями на панви

рейде всі чиновничі посередництва і не попаде з кишеню голодних. З цілою грозою отже виступає тепер в Росиї страшна мара голоду, супротив котрої правительство стоїть безрадним і немічним. Нема отже иншого виходу, як чим скорше зірвати з дотеперішною системою, війти справді на дорогу конституцийну, а тоді поправить ся і кредит Росиї і найдуть ся инші засоби для пособлюваня голодним, та можна буде обдумати способи розумного уладженя держави.

Новинки.

Львів, дня 5-го вересня 1906.

— **Іменованя.** Н. Міністер скарбу іменував в етаті евіденциї катастру податку ґрунтового старшого ґеометра евіденцийного І. кл. Йосифа Хшановского і старшого ґеометра евіденцийного II. кл. Станислава Гавла інспекторами евіденцийними для округа дирекциї скарбової у Львові.

— **Дрібні вісти.** Є. В. Цісар затвердив вибір Івана гр. Шептицкого з Прилбич на презеса, а о. Петра Левицкого, руского пароха в Яворові на віцепрезеса повітової ради в Яворові. — Є. В. Цісар надав ордер з хрестом п. Криштофови Абрагамовичеви з Буковини. — Н. Міністер внутрішних справ поручив управу староства в Сокали старшому повітовому комісареви Юстинови Шведзицкому. — Міский театр у Львові отворено з днем 1 вересня під новою дирекциєю п. Людв. Геллера, на нове шестиліте. Критика підносить замічено на інавґурацийних представленях щасливе скомплетоване персоналю і старанність режисериї. — В Сполучених Державах зуживає ся річно 17 і пів кільоґрама паперу на голову; в Анґлиї припадає на голову 16 клґр., в Німеччині 13 клґр., у Франциї 9·3 клґр., в Австриї 8·6 клґр., в Італиї 7 клґр. Найменше в Европі зуживає паперу Сербія, бо лише 0·5 клґр. річно на голову, отже якраз тільки, що Хінці.

— **Процес против фальшівників банкнотів.** У Відни розпічне ся в жовтни процес фальшівників банкнотів, котрі підробленими грішми дурили людий головно у нас в Галичині і на Угорщині. Банкноти фальшовано аж в Льондоні і звідтам присилано їх спільникам. Акт обжалованя вже оголошено, а яко обжаловані наведені в нім: Нухим Шапіра, Абрамко Фіш, Айзик Буттервайс, Шльома Пінес, Йосько Бавмгартен і Хаім Швальб. Розправа потягне ся 12 днів і будуть ставати 26 сьвідків. Крім того будуть завізвані знатоки в справах банкових і два еврейскі а один польский товмач. Перший з обжалованих Нухим Шапіра, літ 57, то старий знакомий віденьского криміналу. Перед десяти роками був він засуджений за обманьство на 6 літ тяжкої вязниці. Він тоді обовязав ся був доставляти фальшивих банкнотів; знайшли ся були такі, що післали єму гроші на тоті підроблені банкноти, але не дістали жаданого товару. Вийшовши з криміналу, взяв ся Нухим здійснити давний плян свого житя: основати велику фабрику фальшивих банкнотів. О тій фабриці довідали ся у Відни в жовтни 1905, коли арештовано Хаіма Швальба а поправді Фрідмана при видаваню фальшивих банкнотів на 50 корон. Він тоді признав ся, що одержав тоті банкноти з фабрики Шапіри в Льондоні. Радник полицийний Штукарг поїхав тоді до Льондону і там удало ся єму викрити фабрику банкнотів. Шапіра і єго спільники посилали фальшиві банкноти своїм аґентам в Галичині і на Угорщині, котрі пускали їх там великими масами між темних людий замість справедливих гроший. Як хитро поступала тота спілка фальшівників можна зміркувати з того, що они наробивши фальшивих банкнотів за 200.000 корон, вкладали їх по 50 або більше штук до куверти, адресували на якісь букви і пост-рестант до якогось уряду почтового в Льондоні і тоді надавали на почту. Лист такий приходив до послідної почти, а що був адресований пост-рестант, то там складали єго і банкноти лежали собі тепер безпечно на складі в королївско-анґлійскій почті. Коли фальшівники одержали замовлене і треба було висилати банкноти за границю, то они ішли до звістного собі уряду почтового як до своєї каси і відбирали там лист з банкнотами пострестант подавши знаки єго адреси. Число спільників і підозріних в тім обманьстві виносило первістно 23, але в часі слідства, що тягнуло ся 7 місяців, випущено 17 аґентів на волю, а против одного застановлено слідство. Замітне то, що аґентам Шапіри удало ся пустити в Галичині і на Угорщині фальшивих банкнотів за суму 17.000 корон.

— **Треба уміти собі порадити,** подумав собі дванайцятьлітний хлопець привівши свого маленького братчика на полицию в Берлині і сказавши, що то якась дитина, котра заблукала ся. Надармо допитували ся урядники на полициї дитини, чия она і як називає ся; тай ніхто не зголошував ся на полицию, що єму пропала десь дитина. Наконець прийшов вечером на полицию якийсь хлопець і спитав, чи нема тут єго брата. Показало ся тепер, що то був той сам хлопець, що рано привів дитину, лиш він тепер перебрав ся, убрав на себе инший сурдут і иншу шапку. Коли тепер єго взяли до протоколу і спитали, длячого він привів свого братчика, котрий нїби то заблукав ся, розповів він ось що: Єго тато й мама пішли на роботу, а єго лишили, щоби доглядав свого братчика; але єму схотїло ся піти раз скупати ся і він придумав такий спосіб, щоби братчика на той час, коли він піде, повести на полицию і там єго лишити під єї опікою. На хлопця лиш насварили і пустили разом з братом до дому.

— **Нещастна пригода.** З Щирця доносять о нещастній пригоді, яка сподіяла ся в віддаленім від него о три милі Толщеві, де сими днями відбували ся маневри. Ото оден з капралів піхоти найшов на поли вистрілену гарматну кулю, котра не експльодувала. Кулю приніс він до дому і положив на кухню. В якийсь час потім куля експльодувала і відорвала капралеви обі ноги а войскового кухаря смертельно зранила.

— **Найменша школа на сьвіті.** До недавна найменшою школою уважала ся одна школа в старогородскім повіті в західних Прусах. Числила она 6 учеників. Однак тепер показало ся, що єсть ще менша школа, а то на замку в Шавмбурзі, в князівстві Ліппе. Від довгого часу мала она що року по 4 учеників, сего-ж року має она одного ученика. Школу ту заложив австрийский архикнязь Стефан в р. 1848, для дїтий своїх урядників і служби. Пізнїйше обовязок удержаня школи перейшов на нових властителів кн. Вальдеків. Школа має характер публичної школи. Учитель підлягає надзорови окружного інспектора і зовсім не журить ся фреквенциєю, бо свою посаду має забезпечену на ціле житє.

— **Похорон з перешкодами.** В Празї помер в шпитали на запалене сліпої кишки якийсь Рішард Кац. Коли єго приймали до шпиталю, сказав він, що він безконфесийний (не признає ся до ніякого віроісповіданя) і що женатий, але не жиє з жінкою, котра християнка. По смерти повідомлено єго свояків а ті сказали, що померший єсть жидівскої віри. — Але жидівска громада віроісповідна не хотіла однак похоронити помершого, бо казала, що він недавно перед смертию оголосив ся безвіроісповідним. Своякн остаточно рішили ся похоронити єго як безвіроісповідного, убрали тіло в чорне одінє, зложили в чорну домовину і уставили на катафальку в патольоґічнім інституті. Але на другий день явила ся жінка помершого і сказала, що то она безвіроісповідна, а єї чоловік то жид, він ціле житє жив як жид і так повинен бути похоронений. Тоді позволено поховати помершого по жидівски: з трупа здоймили одіж вложили в домовину з білих негибльованих дошок і вивезли тихцем на жидівске кладовище.

— **З житя ґенерала Біломарковича.** Померший недавно сербский ґенерал Біломаркович був свого часу разом з Рістичем і Протичем реґентами в часї малолітности сербского короля Александра Обреновича. Було то 13 цьвітня 1893 р., Протич вже не жив, остались були лиш оба реґенти Рістич і Біломаркович. Згаданого дня відбував ся у молоденького короля пир, на котрім були й оба реґенти. Король розмавляв зі своїми гістьми, а коли єму дали знати, що всі приготовленя войскові вже

з кованого зелїза і тут кристалізує ся. Щоби на день виробити 7000 сотнарів салїтри, треба 230 панв а кожда з них мусить мати 225 квадратових стіп поверхні і змістити в собі 500 гранних стіп розпущеного материялу. В тих кристалізацийних панвах відділяє ся салїтра і 1 гранна стопа (анґлїйска міра) лугу дає около 35 фунтів скристолізованої салїтри. Воду, яка тепер лишає ся в панвах, випомповують за помочию парових помп, добувають з неї йод, який ще в нїй знаходить ся, а відтак уживають єї до розпусканя сьвіжого каліче. Салїтру згортають опісля з кристалізацийних панв на скісно похилені столи виложені бляхою. Тут позістає она через чотири дні і за той час може ще стечи з неї вода, яка ще на нїй лишила ся. Відтак зсипають салїтру до так званих „канча“, комор з гладким вицементованим помостом, де она сушить ся дальших 14 днів а відтак зсипають єї в міхи по 46 кільоґрамів, в котрих єї розсилають.

Деякі фабрики мають як найлїпше технічне уладженє. До порушуваня і вареня уживають виключно лиш пари, але ціле заведенє буває електрично осьвітлюванє. То виглядає тим дивнійше, що в тих сторонах нема анї води анї вугля. Після того як положена яка фабрика, спроваджують воду на кілька миль здалека в той спосіб, що помпують єї за помочию парових помп. Друга дивна річ в сих фабриках єсть тота, що будинки, в котрих стоять кристалізацийні панви і в котрих містять ся склади готової салїтри, не мають дахів. А то проста річ — длятого, що в сих сторонах нїколи нема дощу.

Салїтра, що виходить просто з кристалізацийних панв, єсть тота, що знаходить ся в торговли а котрої господарі уживають на навіз. Она єсть брудна від того, що в нїй знаходить ся мала скількість таких частинок, котрі не розпускають ся у воді. Коли же горячий луг, заким єго ще пустити ся на кристалїзацийні панви, подержати якийсь час в огрітих парою посудах, то на споді осяде сіль в маленьких кришталах разом з тими частинками, що занечищують салїтру, а коли відтак спустити той луг, що підстоїть ся, до панв, то з него викристалізує ся опісля чистенька біла салїтра. Нечиста салїтра має звичайно ще 2 процент соли в собі а очищена повисшим способом буде мати лиш 1 процент і тоді називають єї „рафінованою салїтрою“, котрої уживає ся в промислї а особливо до робленя т. зв. потасової салїтри.

У фабриках салїтри наповняють нею міхи і везуть їх відтак на зелїзниці, котрі будовані після урованя землї мають дуже великий спад в тих місцях, де й земля спадиста. В декотрих сторонах заведено ще й слідуючий спосіб перевозу. Коли н. пр. заведенє, в котрім виробляють салїтру, знаходить ся на горі а місто або зелїзниця, до котрої мають відставляти салїтру, знаходить ся на долинї, то роблять побіч себе дві похилі площі, по котрих ходять вози на шинах: підчас коли один віз з салїтрою їде на долину, то рівночасно тягне на гору другий віз, н. пр. з вуглем на другій площі; оба ті вози суть сполучені з собою дротяною линвою, котра в горі біжить по кружелї, уставленім там по середині межи обома площами.

Звідкиж взяла ся в Чілє така маса салїтри? У відповіди на то можна хиба навести кілька здогадів, з котрих кождий має в собі щось імовірного, але ніякий не дає всестороннього і неоспоримого поясненя. Після одного погляду зробила ся салїтра із відходів деяких зьвірят і падлини з них, подібно, як зробило ся в ґвано або птичий гній, що сотками або й тисячами лїт збирав ся в однім місці. Против сего однак промавляє богато важних обставин а вже мабуть найбільше то, що в чілїйскій сирій салїтрі знаходить ся велика скількість йоду, а знаємо преці, що нема зьвірячих відходів, в котрих знаходив би ся йод. Але з другої сторони не дасть ся заперечити, що із зьвірячих відходів може творити ся салїтра та й навіть в Чілє могла она з них утворити ся.

(Конець буде.)

пороблені, підняв ся він і оповістив остовпілим реґентам, що він не годить ся з їх правлїнєм і від тепер буде сам правити державою. — То за вчасно — відозвав ся на то Рістич.

Король завізвав відтак реґентів, щоби они підписали свою резиґнацию, але они не хотїли того зробити. Тоді звернув ся король до свого ад'ютанта Чіріча і сказав до него: Я зробив, що до мене належало, робіть ви, що до вас належить! — Сказавши то вийшов король з салї а на коритари появили ся вояки. Майор Чіріч заступив дорогу реґентам і міністрам, котрі також хотїли виходити і сказав до них: Ви вязнями короля, будьте ласкаві і зайдіть до сусідної комнати. — Тоді відозвав ся до него ґенерал Біломаркович: Чи ви знаєте, що робите? Я кажу вас розстріляти! — Можете так зробити, пане ґенерале — відповів на то Чіріч, — але сеї ночи виконую я прикази мого короля. Длятого прошу вас, щоби ви послухали мого запрошеня, бо в противнім случаю я вас кажу розстріляти. — При сих словах добув Чіріч револьвер і закомандував на вояків на коритари: Зложись! — Аж тепер реґенти і міністри дали ся вивести до сусідної комнати. Після иньшої версиї мав Біломаркович кинути ся зі шпадою в руцї на молодого короля, коли той заявив, що реґенти не оправдали того довіря, яке він мав до них і що для того бере правлїнє держави у власні руки, а король мусів тоді завізвати на поміч якогось ад'ютанта, котрий з револьвером в руцї наставив ся до обуреного ґенерала. Рістич приняв ту несподіванку зовсім холоднокровно і сказав лиш: Робите важкий крок, Величество! — По тім замаху державнім виступив був ґен. Біломаркович з чинної служби і жив з далека від всїх, але не оминав нїякої нагоди, щоби показати, що поступованє короля не ослабило єго вірности для Обреновичів. З часом поправились були й особисті відносини межи ним а королем і він в 1902 вступив був знову до чинної служби, котра однак не довго тревала, бо до убитя короля. Заговірники засудили були й єго на смерть і один з офіцирів мав єго тої кровавої ночи убити. До того призначено офіцира, котрому Біломаркович помагав в науках; матїр того офіцира довідала ся о тім плянї, пішла до помешканя ґенерала і в хвили, коли син в ночи явив ся з револьвером, кинулась єму на шию і не допустила до убийства. То виратувало Біломарковича від нехибної смерти. Від часу убитя короля Біломаркович держав ся таки вже зовсім здалека від публичного житя. Умираючи висказав ще бажанє, щоби на єго похоронї не був нїхто з тих, що кровю Обреновичів осквернили собі руки.

† **Помер** о. Петро Нижанковский, парох в Братківцях під Стриєм, дня 2-го с. м., в 38-ім роцї житя, по тривневій недузї на менінґітіс. Похорон відбув ся вчера, дня 4 вересня.

Телеґрами.

Тішин 5 вересня. Маневри закінчили ся вчера. О 11 год. на знак Цїсаря труби дали сиґнал, а з бальона вивішено білі фляґи. Цїсар висказав своє признанє і подяку за поставу войск.

Тішин 5 вересня. З нагоди своєї гостини в Тішинї жертвував Є. В. Цїсар з приватних фондів на добродійні цїли 20.000 К, з того на убогих тішиньского округа 4.000 К.

Тішин 5 вересня. Офіцир ординансовий приділений до ведення маневрів, поручник артилериї в резерві Гуґо Рейман одержав від Цїсаря motu proprio (з власного почину) войскове signum laudis (відзнаку похвали).

Кронштадт 5 вересня. Цариця вдовиця і вел. кн. Николай Николаєвич виїхали до Данії. В порті попращала їх царска пара, котра на яхтї Александра вернула до Петергофу.

Петербург 5 вересня. Рада міністрів ухвалила вчера видати комунїкат, в котрім виступає против чутки, мов би то правительство наміряло сконфіскувати земску посїлість козацкого войска і розділити єї межи селян. Комунїкат каже, що єсть то злобна видумка людий, котрі хотять викликати невдоволенє в козацкім войску і пригадує, що тоті землї були віддані козацкому войску на вічні часи і не можуть бути вивласнені. При переведеню реформ аґрарних правительство буде шанувати приватну власність. Рада міністрів заявила ся дальше за тим, щоби поодинокі мінїстерства предложили як найскорше свої проґрами.

Петербург 5 вересня. Цар приказав, щоби ґенералів Штесселя і Фока, та полковника Рейса завізвати перед найвисший трибунал войсковий, маючий специяльно утворити ся, за виданє Порту Артура Японцям, скоро власти, котрим поручено в тій справі слїдство, не предложать внесеня о залишенє дальшого доходженя.

Петербург 5 вересня. (П. А.). Центральний комітет революцийно-социялїстичний оголошує, що ґен. Мінна убили на основі вироку судиїв північного відділу революцийних социялїстів.

Тегеран 5 вересня. Приїхали тут австроугорскі офіцири, покликані яко інструктори до перскої армії.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 4 вересня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 7·50 до 7·75; жито 5·70 до 5·90; овес 6·40 до 6·60; ячмінь пашний 5·50 до 5·75; ячмінь броварний 6·— до 6·50; ріпак —·— до —·—; льнянка —— до —·—; горох до вареня 8·— до 9·—; вика 5·60 до 6·—; бобик 5·30 до 5·60; гречка —— до —·—; кукурудза стара —·— до —·—; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 45·— до 55·—; конюшина біла 35·— до 45·—; конюшина шведска 50·— до 65·—; тимотка 21·— до 25·—.

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).